

การประชุมกลุ่มย่อย เรื่อง การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ และ การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

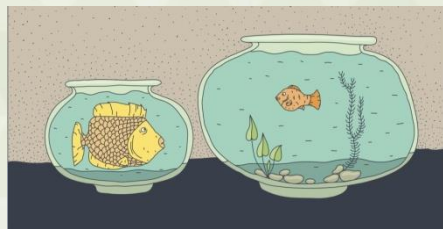
การประชุมประจำปี 2559 ของ สศช.
วันศุกร์ที่ 22 กรกฎาคม 2559

ณ ห้องแซฟไฟร์ 201 ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี
จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

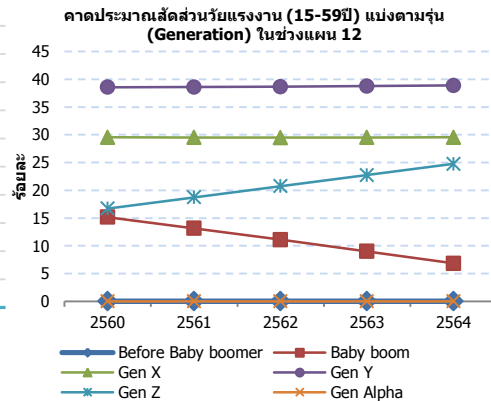
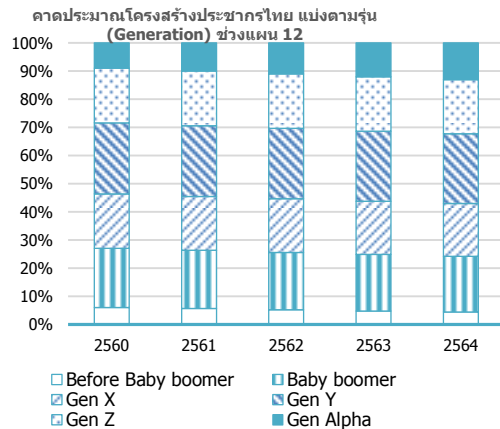
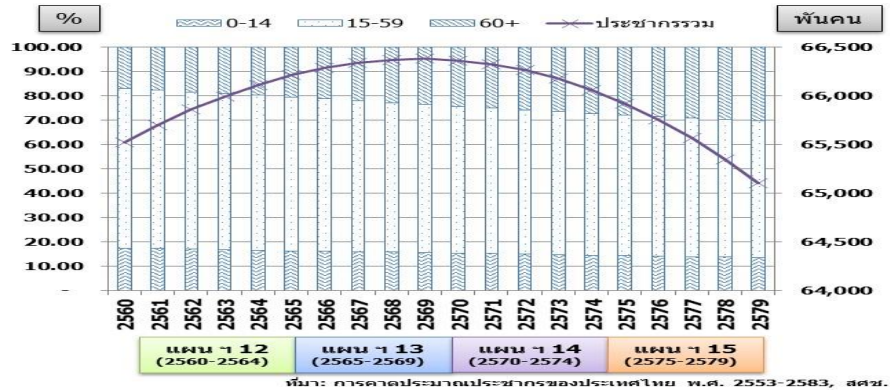
ประเด็นการนำเสนอ

1. สถานการณ์สำคัญด้านทุนมนุษย์และความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย
2. วัตถุประสงค์และการพัฒนาทุนมนุษย์และสังคมในภาพรวม
3. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์
4. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

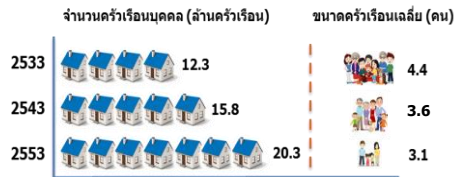
1 โครงสร้างประชากรไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์เมื่อสิ้นสุดแผน 12

- การลดลงของอัตราการเจริญพันธุ์รวม (TFR) ส่งผลให้สัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง วัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลง จากอัตราเจริญพันธุ์รวมที่ลดลงจาก 1.59 ในปี 60 เป็น 1.35 ในปี 79 และประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น
 - **โครงสร้างประชากรในช่วงแผน 12** ประชากรจะเพิ่มจาก 65.5 ล้านคน เป็น 66.1 ล้านคน โดยสัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 17.1 เป็น 19.8 สัดส่วนวัยเด็กและวัยแรงงานจะลดลงจากร้อยละ 17.5 และ 65.3 เหลือร้อยละ 16.6 และ 64.1 ตามลำดับ
 - **โครงสร้างประชากรในช่วงแผน 13-15** ประชากรไทยจะเพิ่มสูงสุดเป็น 66.4 ล้านคน เมื่อสิ้นสุดแผนฯ 13 (ปี 69) แล้วลดลงเหลือ 65.1 ล้านคน เมื่อสิ้นสุดแผนฯ 15 (ปี 79) โดยสัดส่วนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องจากร้อยละ 20.6 ในปี 65 เป็น 30.2 ในปี 79 ขณะที่วัยแรงงานจะลดลงในอัตราที่เร่งขึ้นจากร้อยละ 63.1 เหลือเพียง 56.3 ในเวลาเดียวกัน แสดงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาขาดแคลนแรงงานเชิงปริมาณในอนาคต
- **โครงสร้างประชากรตามรุ่น Generation*** ในช่วงแผน 12 จะมีคนรุ่น Generation Y สัดส่วนมากที่สุด ซึ่งกลุ่มดังกล่าวมีลักษณะเป็นตัวของตัวเองสูง แต่งานซ้ำ ขอบประกอบอาชีพอิสระ ขณะที่คนรุ่น Generation Z จะมีสัดส่วนวัยแรงงานที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงถึงความสำคัญของคนรุ่นดังกล่าวต่อตลาดแรงงานในอนาคต ทั้งนี้ คนรุ่น Generation Z มีลักษณะแตกต่างจากรุ่นอื่นคือ โดมากับเทคโนโลยี/social network รักอิสระ เรียนรู้เร็ว สนใจสังคมสิ่งแวดล้อม/เรื่องราวหลากหลาย ชอบชีวิตที่มีทางเลือก

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

2 โครงสร้างครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานประชากรและการเคหะ

หมายเหตุ: ข้อมูลสำมะโนประชากรจัดเก็บทุก 10 ปี โดยปีล่าสุดที่ดำเนินการคือ ปี 2553

ที่มา: ประมวลผลจากการสำรวจภาวะการทำงานประชากร (ไตรมาส 3 พ.ศ. 2550 - 2553 สำนักงานสถิติแห่งชาติ)

แนวโน้มครัวเรือนไทยมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ขนาดโดยเฉลี่ยเล็กลงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่ครัวเรือนที่มีปู่ย่าตายายและหลานอาศัยอยู่ด้วยกัน หรือ “ครอบครัวแห่วงกลาง” มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.2 ในปี 2530 เป็นร้อยละ 5.5 ในปี 2553

0-3 ปีแรก

เป็นช่วงแห่งการพัฒนาทักษะทางสมอง การสร้างความเชื่อใจ

และความผูกพันกับครอบครัว

ผู้ปกครองคือ “ครูคนแรก”

ลักษณะครอบครัว ความสัมพันธ์ ทศคติ ความรู้

ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลต่อ

“พัฒนาการเด็ก”

3-5 ปี

เป็นช่วงแห่งการพัฒนาทักษะทางสังคม

เด็ก 3-5 ปี 76.3%

อยู่ในศูนย์เด็กเล็ก /ร.ร.อนุบาล

(รายงานการสำรวจคุณภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2551-2)

เด็กปฐมวัย

27.5%

พัฒนาการล่าช้า

ครอบครัว

- ขาดความรู้ในการเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามพัฒนาการ
- ไม่มีเวลาดูแล¹
- ยุติการให้นมเร็วกว่า 6 เดือน เนื่องจากกลับไปทำงาน²
- ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ทำกิจกรรมกับเด็กร้อยละ 78³
- ครัวเรือนยากจนขาดโอกาสเข้าถึงศูนย์เลี้ยงเด็กที่มีคุณภาพ
- แม่วัยรุ่นมีจำนวนมากและมีการคลอดมากกว่า 1 ครั้ง⁴
- มาตรการสนับสนุนจากรัฐบาลส่วนใหญ่เน้นที่ด้านสุขภาพ

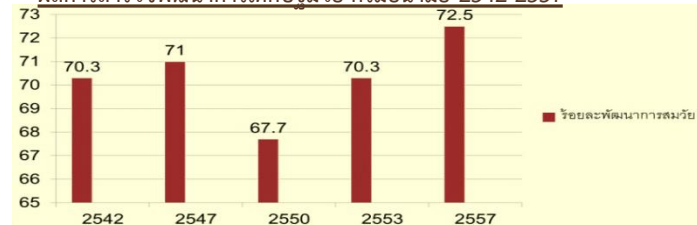
ที่มา : (1) การสำรวจของมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2548 (2) รายงานการปฏิบัติการประกันสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 (3) ข้อมูลการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล โดย สถ. ณ 31 ธ.ค.58 (4) สถิติสาธารณสุขพ.ศ. 2555, สำนวนงานทะเบียนการเจริญพันธุ์แห่งชาติพ.ศ. 2552

ศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัย

- มีการกำหนดมาตรฐานหลากหลาย
- หลักสูตรยังไม่สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
 - เน้นเนื้อหามากกว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- ขาดกลไกตรวจสอบคุณภาพการเลี้ยงดูและการคัดเลือกบุคลากรที่เป็นระบบ¹
- ผ่านมาตรฐานตามเกณฑ์ขั้นต่ำเพียงร้อยละ 34²

ที่มา : (1) รายงานการปฏิบัติการประกันสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย โดยสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558 (2) วาระปฏิรูปที่ 29 สวัสดิการสังคม

ผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย กรมอนามัย 2542-2557

ที่มา: เอกสารประกอบการบรรยายหัวข้อ ความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดย พญ.อัมพร เบญจพหลพิทักษ์, 2558

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

3 ภาวะโภชนาการและการดูแลของครอบครัวส่งผลต่อ IQ และ EQ ของเด็กไทย ขณะที่เด็กวัยรุ่นมีปัญหาแม่วัยใส

IQ คะแนนเฉลี่ย 93.1 ในปี 2557 ลดลงจากปี 2554 ที่คะแนนเฉลี่ย 94.5 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานโลก โดยที่มีความแตกต่างระหว่างเด็กเขตเมืองและนอกเขตเมือง

ผล IQ เฉลี่ยแยกตามพื้นที่การศึกษา

ที่มา: สำรวจสถานการณ์ระดับ IQ ในเด็กไทยวัยเรียนฯ โดยกรมสุขภาพจิต, 2557

EQ คะแนนเฉลี่ย 45.12 ในปี 2554 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าปกติ (ค่าคะแนน (ค่า T) ปกติของ EQ อยู่ที่ 50)

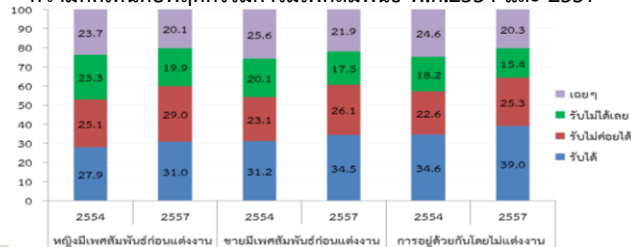
ผลความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)

	คะแนน
ทั่วประเทศ	45.12
ภาคเหนือ	45.84
ภาคใต้	45.95
ภาคกลาง	44.38
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	44.04
กรุงเทพฯ	45.62

ที่มา: การสำรวจความฉลาดทางอารมณ์เด็กไทย, 2554

ความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ พ.ศ.2554 และ 2557

กระแสวัฒนธรรมตะวันตกส่งผลให้คนไทยมีค่านิยมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน และการที่ชายหญิงอยู่ด้วยกันโดยไม่แต่งงาน เป็นที่ยอมรับมากขึ้น

แม่วัยใส

47.9 ราย

ปี 2557

อัตราการคลอดในวัยรุ่นต่อผู้หญิงเดียวกัน 1,000 คนอายุระหว่าง 15-19 ปี

31.1 ราย

ปี 2543

ที่มา: ข้อมูลอนามัยการเจริญพันธุ์ที่สำคัญ ปี 2557, กรมอนามัย

วัยรุ่นขาดความรู้ในการคุมกำเนิด รวมถึงข้อจำกัดของบริการอนามัยการเจริญพันธุ์ จึงนำมาสู่ปัญหา

“การท้องซ้ำ”

ปี 2557 พบว่า 12.8% ของการคลอดจากแม่วัยใสเป็นการคลอดซ้ำ

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

4 แรงงานไทยยังมีทักษะความรู้ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

อุตสาหกรรม 2.0 Industrial Revolution 2.0

“ยุคของการใช้ระบบสายพานร่วมกับแรงงานมนุษย์ในกระบวนการผลิต”

- ใช้สายพานการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ร่วมกับการใช้แรงงานมนุษย์
- ผลิตของแบบเดียวกันจำนวนมากในเวลาเดียว (mass production)

อุตสาหกรรม 3.0 Industrial Revolution 3.0

“ยุคของการใช้อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีไอทีในกระบวนการผลิต”

- ใช้สายการผลิตแบบอัตโนมัติ/คอมพิวเตอร์แทนที่แรงงานมากขึ้น
- ผลิตสินค้าแบบเดียวกันจำนวนมากที่มีความซับซ้อนมากขึ้น

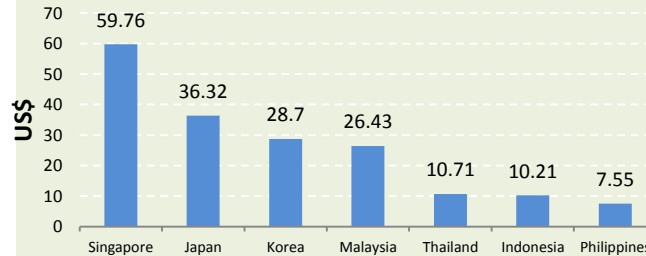
อุตสาหกรรม 4.0 Industrial Revolution 4.0

“ยุคของการนำเทคโนโลยีดิจิทัล/อินเทอร์เน็ตใช้ในกระบวนการผลิต”

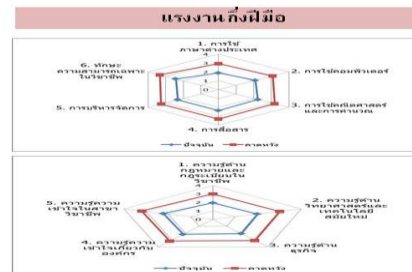
- บูรณาการการผลิตเชื่อมต่อทางเครือข่าย Internet of Things (IoT)
- ผสานโลกดิจิทัลเข้ากับโลกแห่งความเป็นจริง Cyber-Physical System (CPS)
- ผสมผสานเทคโนโลยีการผลิตกับเทคโนโลยีสารสนเทศ Cyber-Physical Production Systems (CPPS)
- ระบบ Smart Factory / ผลิตของหลากหลายรูปแบบจำนวนมาก

เปรียบเทียบผลิภาพแรงงาน (Labor productivity) ระหว่างประเทศ

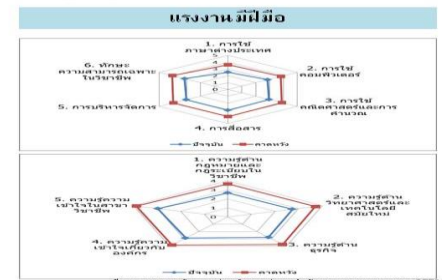
หมายเหตุ: ผลิภาพแรงงาน คำนวณจาก GDP (PPP) ต่อหัวแรงงานต่อชั่วโมง มีหน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐ (USD) โดยข้อมูลปี 2013
ที่มา: IMD, World Competitiveness Yearbook 2015

การสำรวจความต้องการด้านทักษะและความรู้ของปีทำงานปี 2558

ทักษะ

ความรู้

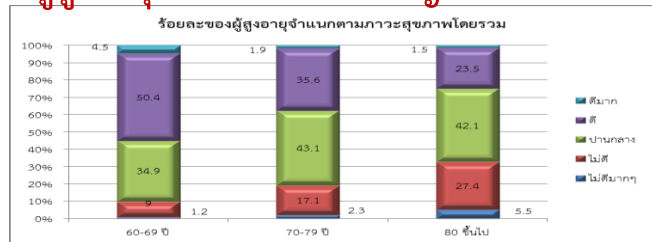

ที่มา: สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมอุตสาหกรรม, กระทรวงแรงงาน, 2558

ทักษะแรงงานอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าความต้องการของผู้ประกอบการ โดยแรงงานฝีมือ/กึ่งฝีมือมีทักษะต่ำกว่า ความคาดหวังของผู้ประกอบการ ทั้งทักษะด้านภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ คณิตศาสตร์/การคำนวณ ทักษะการสื่อสาร การบริหารจัดการ ความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ ขณะที่การเปลี่ยนผ่านทางด้านอุตสาหกรรมโลก ไปสู่อุตสาหกรรม 4.0 ทำให้ต้องการทักษะแรงงานที่จำเป็น ได้แก่ ความรู้ด้าน IT ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิต การจัดทำวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่เกี่ยวข้องกับสายการผลิต คิดค้นนวัตกรรมในกระบวนการผลิต/ผลิตภัณฑ์ใหม่

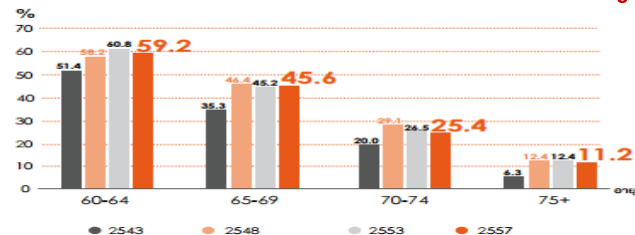
สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

5 ผู้สูงอายุที่มีศักยภาพยังมีปัญหาการเข้าถึงการทำงาน ขณะที่ระบบบริการสาธารณสุขยังไม่รองรับการเป็นสังคมสูงวัย

ที่มา: การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย 2557, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

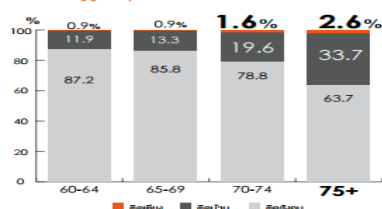
ผู้สูงอายุในช่วงวัยต้นจะมีสถานะทางสุขภาพที่ดี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สูงอายุช่วงวัยปลาย โดยผู้สูงอายุ 60-69 ปี มีสุขภาพในระดับดีมากและดีกว่าร้อยละ 59.9 และลดลงในช่วงวัย 70-79 ปี และช่วงวัย 80 ปีขึ้นไป เหลือเพียงร้อยละ 35.7 และ 25.0 ตามลำดับ

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ปี 2543, 2548, 2553 และ 2557, สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กลุ่มผู้สูงอายุที่มีศักยภาพยังคงเข้าถึงการทำงานน้อย แม้ว่าภาวะการทำงานผู้สูงอายุระหว่างปี 2543-2557 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ผู้สูงอายุ 60-69 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพสูงในการทำงาน ยังคงมีสัดส่วนทำงานเพียงร้อยละ 59.2 ในกลุ่มวัย 60-64 ปี และร้อยละ 45.6 ในกลุ่มวัย 65-69 ปี จึงแสดงถึงโอกาสในการเข้าถึงการทำงานของผู้สูงอายุที่มีศักยภาพยังคงมีข้อจำกัด

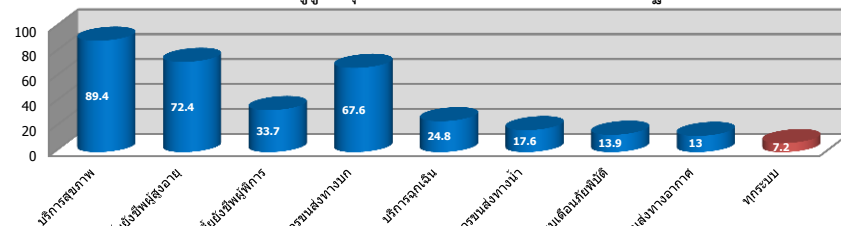
ความสามารถของผู้สูงอายุในการทำกิจกรรมประจำวัน จำแนกตามกลุ่มอายุ

ที่มา: การสำรวจสุขภาพผู้สูงอายุไทย ปี 2556 ภายใต้แผนงานส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุและผู้พิการ กรมอนามัย สส.

ผู้สูงอายุจะมีความสามารถทำกิจวัตรประจำวันลดลงเมื่ออายุเพิ่มขึ้น โดยผู้สูงอายุ 75 ปีขึ้นไป จะมีสถานะติดเตียงเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 2.6 จากร้อยละ 0.9 ในช่วงอายุ 60-64 ปี

ร้อยละของผู้สูงอายุที่พึงพอใจต่อระบบบริการสาธารณสุขของรัฐ พ.ศ. 2554

ที่มา: รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2554) ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2550-2554).

ระบบบริการสาธารณสุขยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ แม้จะมีความจำเป็นในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินชีวิตในสังคมของผู้สูงอายุมากขึ้น แต่ผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 7.2 ที่พึงพอใจในบริการสาธารณสุขทุกระบบ อีกทั้งสถานที่สาธารณสุขส่วนใหญ่ไม่มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ ทางลาด บันไดมือจับ ห้องสุขาที่ใช้งานได้จริง

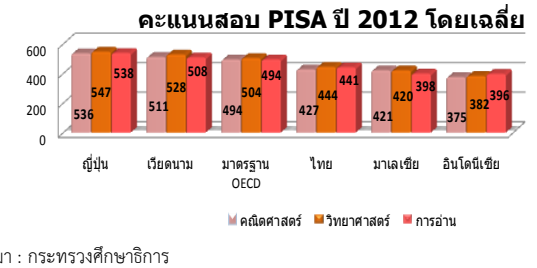
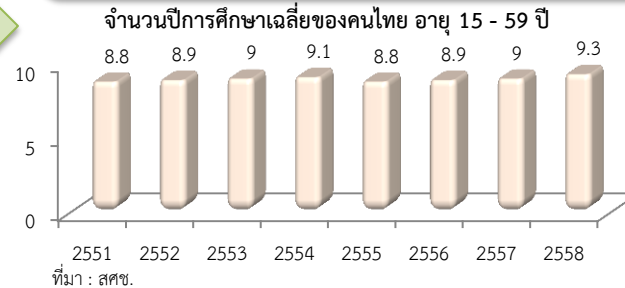
สถานการณ์ด้านการพัฒนาทุนมนุษย์

6 การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังมีผลลัพธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

ข้อจำกัดที่สำคัญของการศึกษาไทย

- หลักสูตรเน้นท่องจำ เชื่อมโยง และทำตาม
- การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพและปัญหาระบบประเมิน
- การกระจายทรัพยากรการศึกษาที่มีคุณภาพไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล

ผลลัพธ์ทางการศึกษาของคนไทยมีระดับต่ำ ปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยวัยแรงงาน อายุ 15-59 ปี เพิ่มขึ้นจาก 8.8 ปี ในปี 2551 เป็น 9.3 ปี ในปี 2558 ขณะที่คุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ อาทิ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นพื้นฐาน (O-NET) มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 และผลคะแนนสอบ PISA อยู่ในระดับต่ำกว่าหลายประเทศที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการสื่อสารอย่างรวดเร็วจะนำสังคมไทยไปสู่สังคมดิจิทัลมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสามารถทำได้บนฐานของนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

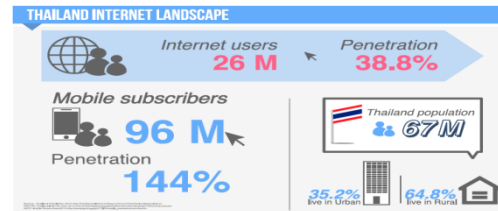
Analog Society

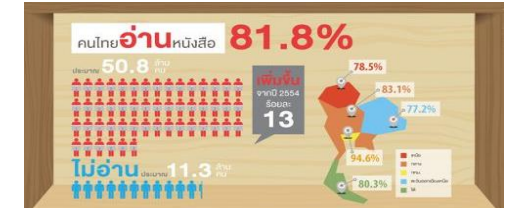
Digital Society

สถิติการใช้อินเทอร์เน็ตของคนไทย

สถิติการอ่านหนังสือของคนไทย

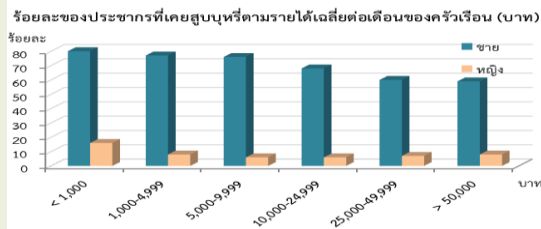

การเรียนรู้ตลอดชีวิตของคนไทยยังอยู่ในระดับต่ำ โดยการใช้ประโยชน์ของอินเทอร์เน็ตของคนไทยเพิ่มสูงขึ้นเป็น 26 ล้านคน แต่เป็นการใช้เพื่อการอ่านหาความรู้เพียงร้อยละ 31.7 และอัตราการอ่านหนังสือของคนไทยอยู่ที่ร้อยละ 81.8 โดยอ่านเฉลี่ยวันละ 37 นาที แต่กลุ่มประชากรวัยสูงอายุมักมีอัตราการอ่านที่ต่ำคือ ประมาณร้อยละ 57.8

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

๗ ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพและสภาพแวดล้อมส่งผลให้เกิดการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

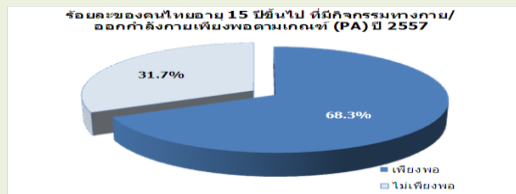
จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้พฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพและปัจจัยสภาพแวดล้อม เป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดโรคไม่ติดต่อ ซึ่งเป็นปัญหาสุขภาพของคนไทยในปัจจุบัน

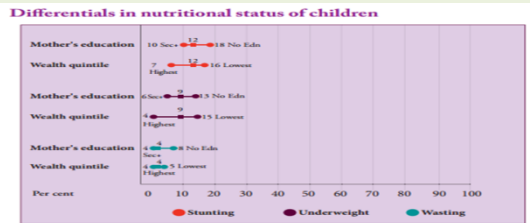
ที่มา: การทบทวนข้อมูลปัจจัยทางสังคมที่กระทบสุขภาพ สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ, 2557

ความยากจน ประชากรที่มีเศรษฐกิจระดับต่ำมีพฤติกรรมเสี่ยงทางสุขภาพที่สูงกว่ากลุ่มที่ฐานะดีกว่า

สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัย
คนในเมืองจะมีกิจกรรมทางกายน้อยกว่าคนในชนบท

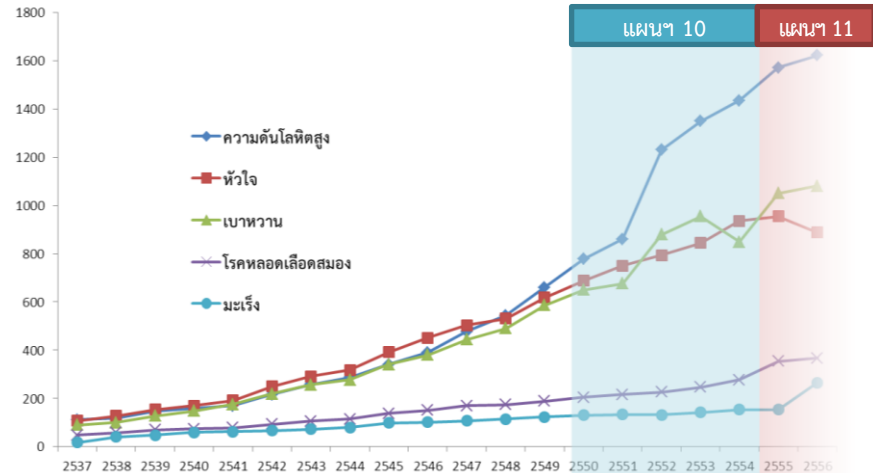
ที่มา: กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย (2558) สถานการณ์การมีกิจกรรมทางกาย/ออกกำลังกายของคนไทย

Source: WHO SEARO report, 2013

การศึกษา ผู้มีการศึกษาระดับที่ต่ำกว่าจะมีสุขภาพแย่กว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า

อัตราป่วยด้วยโรค NCDs ในภาพรวม ปี 2537-2556

ที่มา: รายงานภาวะสังคม, สศช., 2558

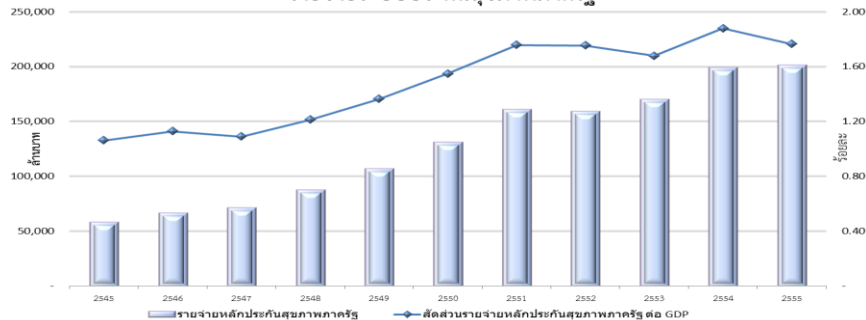
การพัฒนาด้านสาธารณสุขส่งผลให้คนไทยมีอายุคาดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น โดยในปี 2558 หญิงมีอายุคาดเฉลี่ย 78.4 ปีและชายมีอายุคาดเฉลี่ย 71.6 ปี แต่คนไทยกลับมีแนวโน้มการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพ

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

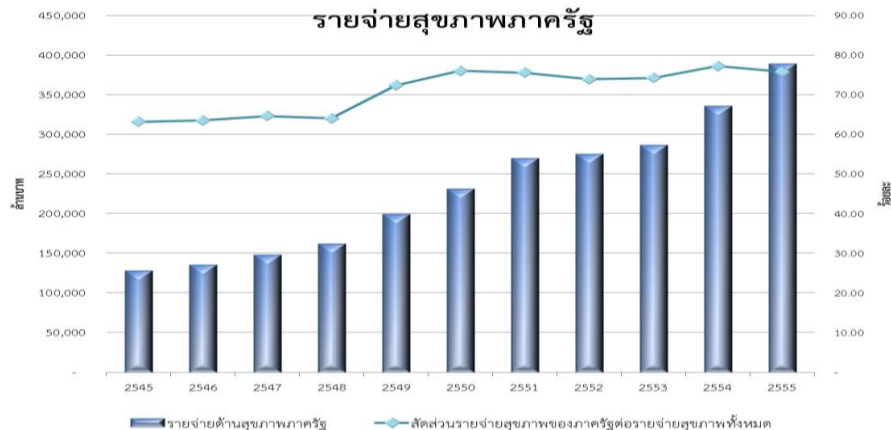
8

รายจ่ายด้านสุขภาพภาครัฐมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะรายจ่ายของระบบหลักประกันสุขภาพภาครัฐ

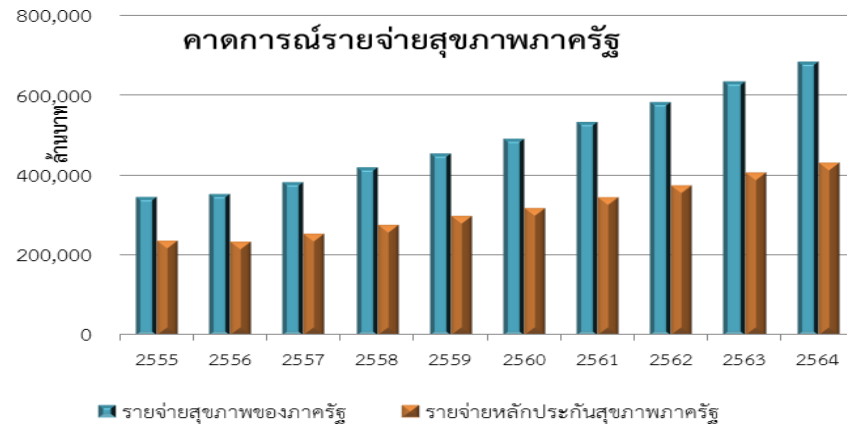
รายจ่ายระบบประกันสุขภาพภาครัฐ

รายจ่ายสุขภาพภาครัฐ

คาดการณ์รายจ่ายสุขภาพภาครัฐ

- รายจ่ายสุขภาพภาครัฐเพิ่มขึ้นจาก 127,534 ล้านบาท ในปี 2545 เป็น 388,939 ล้านบาท ในปี 2555 โดยเฉพาะอย่างยิ่งค่าใช้จ่ายด้านหลักประกันสุขภาพภาครัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 57,820.56 ล้านบาท เป็น 201,319.40 ล้านบาท ในช่วงเวลาเดียวกัน
- คาดการณ์ว่ารายจ่ายสุขภาพภาครัฐจะสูงขึ้นเป็น 684,275 ล้านบาท ในปี 2564 และรายจ่ายหลักประกันสุขภาพภาครัฐจะสูงขึ้นเป็น 433,664 ล้านบาท ในปีเดียวกัน

สถานการณ์ด้านทุนมนุษย์

๑ คนไทยส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรม และไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะ

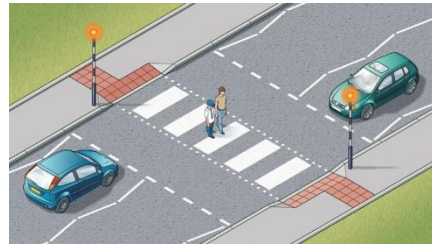
กระแสการเปลี่ยนแปลงภายใต้สังคมยุคดิจิทัลส่งผลกระทบต่อค่านิยมในสังคมไทย วิถีชีวิตดั้งเดิมถูกกลืนด้วยวิถีชีวิตแบบใหม่ มีค่านิยมยึดตนเองเป็นหลักมากกว่าคำนึงถึงสังคมส่วนรวม

ปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นปัญหาใหญ่ที่สุดของสังคมไทยในปัจจุบัน

- 50.68% ความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน
- 14.95% การเสียสละ แบ่งปัน ขาดน้ำใจ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม
- 12.47% ขาดความสามัคคี ประองดอง รักใคร่ กลมเกลียว เกิดความขัดแย้งในสังคม
- 7.99% ขาดจิตสำนึกในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และประเพณีพิถีพิถันธรรมเนียมอันดีงาม
- 4.48% ไม่รักษากฎหมาย ขาดระเบียบวินัย ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม
- 1.20% ไม่สะอาดและเกรงกลัวต่อบาป
- 7.75% อื่นๆ ขาดสติ ไม่รักษามนุษยธรรมนิยม ประเพณีวัฒนธรรมไทย ไม่รู้จักการให้อภัย กันและกัน ขาดความอดทนอดกลั้น ไม่มีความยุติธรรม ใช้อำนาจในทางที่ผิด ฯลฯ

ที่มา: นิต้าโพล, 2559

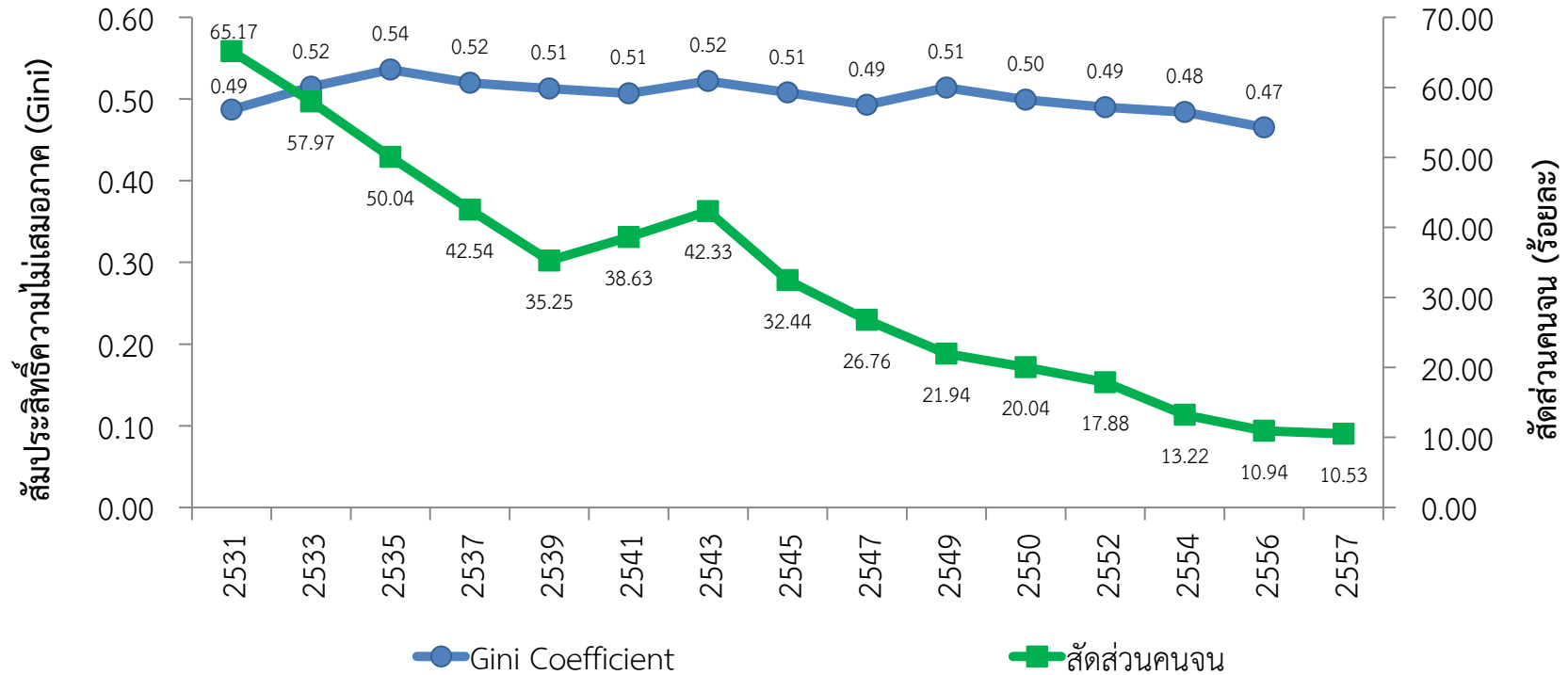
ประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าปัญหาความซื่อสัตย์ สุจริต การทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดของสังคมไทย

พฤติกรรมทางสังคมของคนไทยที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไปในเรื่องการมีวินัย พบว่ากว่าร้อยละ 45 ข้ามถนนโดยใช้สะพานลอยหรือทางม้าลายเป็นบางครั้งหรือไม่ทำเลย และเรื่องวัฒนธรรมไทย พบว่า กว่าร้อยละ 38.7 รู้สึกเฉยๆ และรับได้กับการใส่เสื้อสายเดี่ยว เกาเหลา และนุ่งสั้น

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

การพัฒนาประเทศส่งผลให้ความยากจนลดลงต่อเนื่อง แต่ความเหลื่อมล้ำไม่ได้ปรับตัวดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ

ภาพรวมยังคงแตกต่างกันมากระหว่างคนรวยและคนจน

10% รวยสุด/
พื้นที่มากที่สุด

36.81%
ของรายได้ทั้งหมด

$\Delta=34.9$ เท่า

10% จนสุด/
พื้นที่น้อยสุด

1.06%
ของรายได้ทั้งหมด

เงินฝากเกิน 10 ล้านบาทขึ้นไป

สัดส่วนต่อปัญหา = 0.13 %
สัดส่วนต่อวงเงินรวม = 51.0 %

เงินฝาก $\leq 50,000$ บาท

สัดส่วนต่อปัญหา = 86.88 %
สัดส่วนต่อวงเงินรวม = 2.98 %

=13.14 เท่า
หนี้สินต่อรายได้ครัวเรือน

=40.52 เท่า
หนี้สินต่อรายได้ครัวเรือน

58.33 ล้านไร่
จำนวนการถือครองที่ดิน

$\Delta=853.6$ เท่า

=0.07 ล้านไร่
จำนวนการถือครองที่ดิน

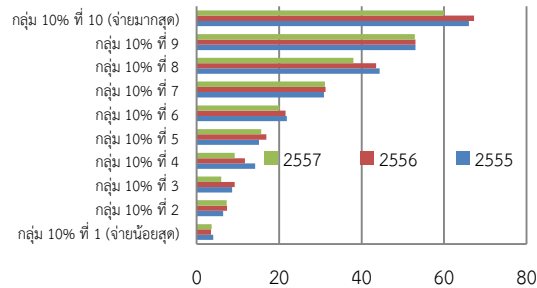
ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สศช. / World Development Indicator 2013, World Bank

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย

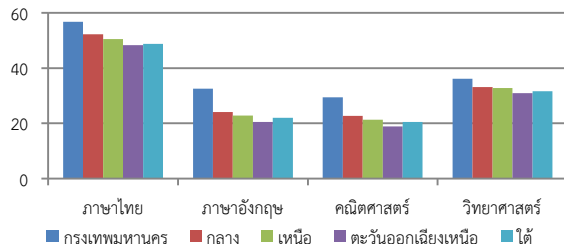
ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

การศึกษา – ยังมีความเหลื่อมล้ำของโอกาส การศึกษาระดับสูงระหว่างกลุ่ม และความเหลื่อมล้ำของคุณภาพการศึกษาระหว่างพื้นที่

อัตราการเข้าเรียนสุทธิของระดับอุดมศึกษา

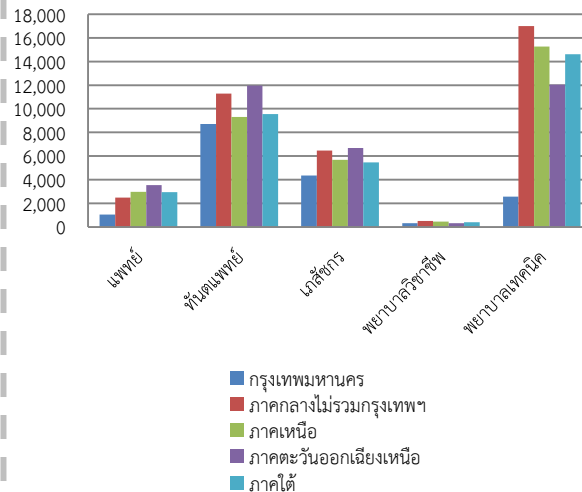

วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 วิชาหลักชั้น ม.6 ปี 2557

สาธารณสุข – ยังมีความเหลื่อมล้ำของบุคลากรทางการแพทย์ระหว่างพื้นที่

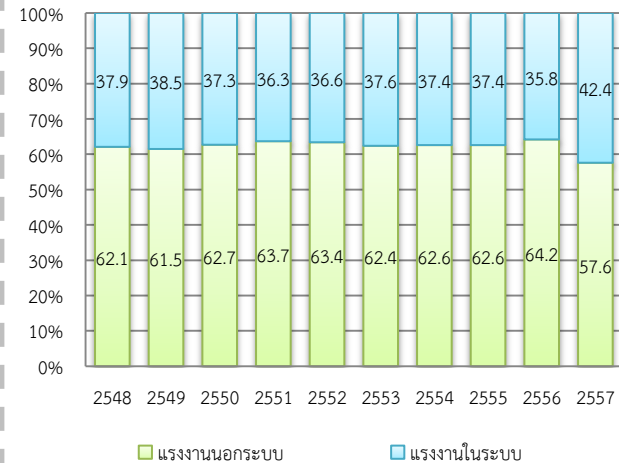
สัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ 1 คน ต่อประชากร จำแนกตามประเภทของบุคลากรทางการแพทย์ ปี 2558

ที่มา : รายงานสถิติสาธารณสุข ปี 2558 กระทรวงสาธารณสุข

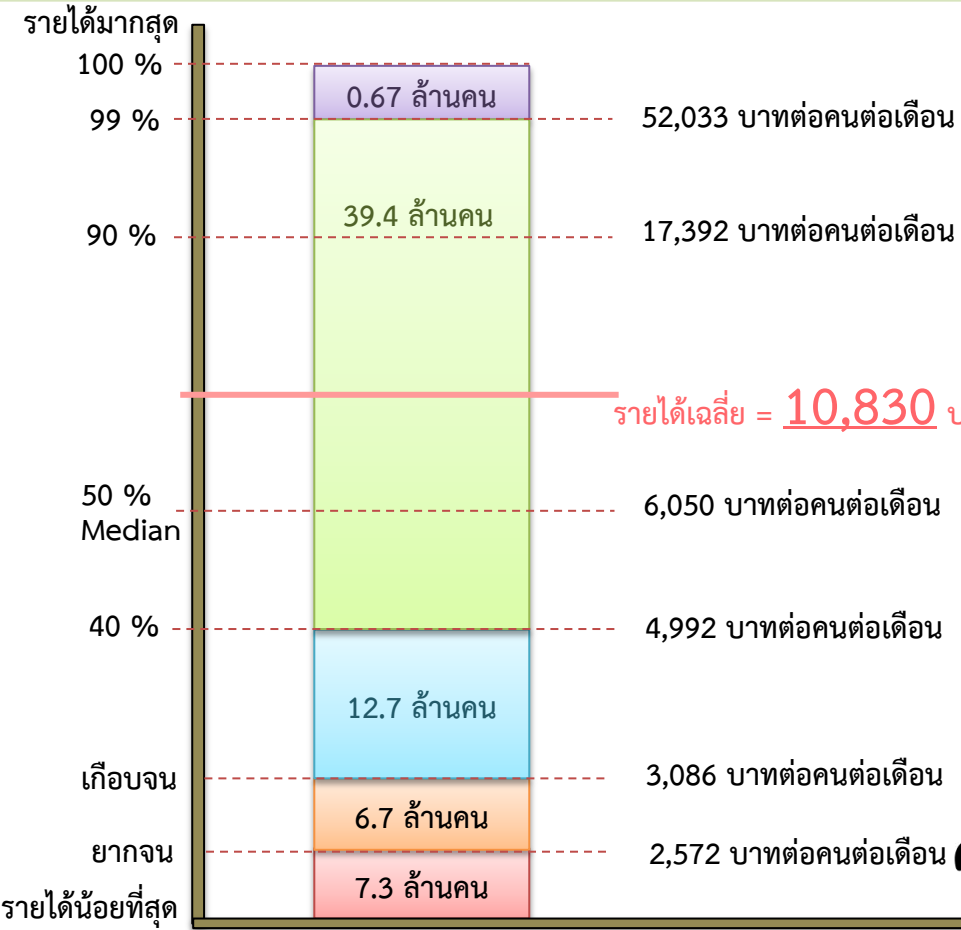
การคุ้มครองทางสังคม – แรงงานนอกระบบส่วนมากยังไม่เข้าสู่ระบบประกันสังคม ผู้สูงอายุและผู้พิการยังไม่ได้รับโอกาสการทำงานที่เท่าเทียม

สัดส่วนแรงงานนอกระบบและในระบบต่อแรงงานทั้งหมด

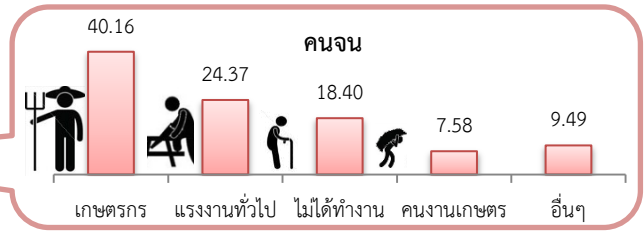
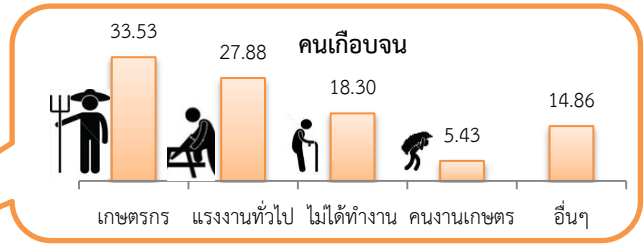
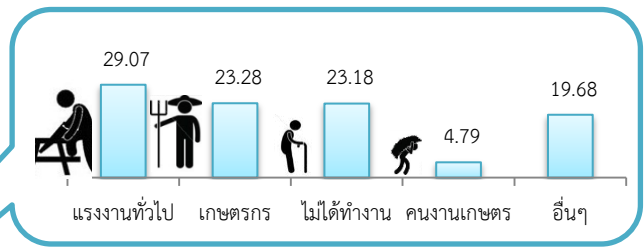

ที่มา : การสำรวจแรงงานนอกระบบ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

นโยบายในอดีตมุ่งเน้นแก้ปัญหาให้กับคนจน ทำให้ละเลยกลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อความยากจนซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า 4,992 บาท

ดังนั้นการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นประชากรกลุ่มนี้จะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำได้พร้อมกัน

2. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนาทุนมนุษย์และสังคมในภาพรวม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวางรากฐานให้คนไทยเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ตลอดจนเป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต
2. เพื่อให้คนไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ ผู้ด้อยโอกาสได้รับการพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งชุมชนมีความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้

เป้าหมาย

1. คนไทยมีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ มีวินัย มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีความเป็นพลเมืองตื่นรู้ มีความสามารถในการปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันสถานการณ์ มีความรับผิดชอบและทำประโยชน์ต่อส่วนรวม มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีวิถีชีวิตที่พอเพียง และมีความเป็นไทย
2. ความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้และความยากจนลดลง เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง ประชาชนทุกคนมีโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร การประกอบอาชีพ และบริการทางสังคมที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม กลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 15

3. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายและตัวชี้วัดการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด
1. คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น	1.1 ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น 1.2 คดีอาญามีสัดส่วนลดลง
2. คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น	เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ 2.1 เด็กมีพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น 2.2 คะแนน IQ เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2.3 เด็กร้อยละ 70 มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน วัยแรงงานมีความรู้และทักษะเป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน และมีทักษะทางการเงินเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ 2.4 ผู้เรียนในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี 2.5 ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานอาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น 2.6 การออมส่วนบุคคลต่อรายได้พึงจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุวัยต้นมีงานทำและรายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุ 2.7 การมีงานทำของผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ – ๖๙ ปี) เพิ่มขึ้น
3. คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.1 ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชาไม่ต่ำกว่า 500 3.2 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่านหาความรู้เพิ่มขึ้น 3.3 การอ่านของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85 3.4 แรงงานที่ขอเทียบโอนประสบการณ์และความรู้เพื่อขอรับวุฒิ ปวช. และ ปวส. เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ ต่อปี

เป้าหมายและตัวชี้วัดการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด
4. คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น	4.1 ประชากรอายุ 15 – 79 ปีมีภาวะน้ำหนักเกินลดลง 4.2 การตายจากอุบัติเหตุทางถนนต่ำกว่า 18 คน ต่อประชากรแสนคน 4.3 ความผิดปกติทางอารมณ์ของประชากรลดลง 4.4 การคลอดในผู้หญิงกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี ลดลง 4.5 รายจ่ายรวมด้านสุขภาพภาครัฐไม่เกินร้อยละ 20 ของรายจ่ายภาครัฐ 4.6 ผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นร้อยละ 20
5. สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และภาคเอกชน	5.1 ดัชนีครอบครัวอบอุ่นอยู่ในระดับดีขึ้น 5.2 ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาเพิ่มขึ้น 5.3 ธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

1. ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

- ส่งเสริมการเล็งดูในครอบครัวที่เน้นการฝึกเด็กให้รู้จักการพึ่งพาตัวเอง มีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีจริยธรรม คุณธรรม มีความรับผิดชอบ ในรูปแบบของกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน

- ส่งเสริมให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียนที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย จิตสาธารณะ

- ปรับวิธีการเผยแพร่หลักศาสนาที่มุ่งชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตตามหลักธรรมคำสอนที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

- เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมสาธารณประโยชน์ จัดระเบียบทางสังคม และกำหนดบทลงโทษทางสังคม

- จัดสรรเวลาและพื้นที่ออกอากาศให้แก่สื่อสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันดี

- ผลักดันให้มีการนำวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ไปปฏิบัติจนให้เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของคนในสังคมไทย

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

2. พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า

ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

- ให้ความรู้แก่พ่อแม่หรือผู้ดูแลเด็กในเรื่องโภชนาการ การกระตุ้นพัฒนาการสมอง
- กำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง
- พัฒนาหลักสูตรการสอน และปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
- สนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่ให้ความรู้ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ผลักดันให้มีกฎหมายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน

- ส่งเสริมให้เด็กได้รับการเรียนรู้ในลักษณะ Project based, BBL, STEM
- สนับสนุนให้เด็กเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียนที่พัฒนาทักษะชีวิต
- สร้างแรงจูงใจให้เด็กเข้าสู่การศึกษาในระบบทวิภาคีและสหกิจศึกษา

ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน

- พัฒนาศูนย์ฝึกอบรมสมรรถนะแรงงานที่ได้มาตรฐาน
- เร่งพัฒนาระบบข้อมูลความต้องการและการผลิตกำลังคน
- จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาในการเป็นผู้ประกอบการรายใหม่และอาชีพอิสระ
- ส่งเสริมให้สถานประกอบการกำหนดมาตรการการออม และกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมการออมอย่างต่อเนื่อง

พัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้นให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น

- จัดทำหลักสูตรพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย
- สนับสนุนมาตรการจูงใจทางการเงินและการคลังให้ผู้ประกอบการมีการจ้างงานที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ
- สนับสนุนช่องทางในการประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุในชุมชน

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

- ปรับระบบบริหารจัดการสถานศึกษาขนาดเล็กให้มีการจัดทรัพยากรร่วมกันให้มีขนาดและจำนวนที่เหมาะสมตามความจำเป็นของพื้นที่ และโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนเด็กลดลง

- ปรับหลักสูตรการผลิตครูที่เน้นสมรรถนะ สร้างมาตรการจูงใจให้ผู้มีศักยภาพสูงเข้ามาเป็นครู ปรับระบบประเมินวิทยฐานะทางวิชาชีพ และสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน
- ส่งเสริมมาตรการสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการขนาดกลางที่มีศักยภาพเข้าร่วมระบบทวิภาคีหรือสหกิจศึกษา

- ขยายความร่วมมือระหว่างสถาบันอาชีวศึกษา สถาบันอุดมศึกษา ภาคเอกชน และผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศ พัฒนาสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสู่ความเป็นเลิศ

- จัดทำสื่อการเรียนรู้ที่เป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานผ่านระบบอุปกรณ์สื่อสารเคลื่อนที่ และใช้มาตรการทางภาษีจูงใจให้ภาคเอกชนผลิตหนังสือ สื่อการอ่านและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและราคาถูก
- ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์และมีชีวิต

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

4. ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ

- ส่งเสริมให้คนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพ
- ส่งเสริมให้มีกิจกรรมทางสุขภาพและโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย
- ปรับปรุงมาตรการทางกฎหมายและภาษีในการควบคุมผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ
- ผลักดันให้เกิดการทำนโยบายสาธารณะตามแนวคิดทฤษฎีนโยบายห่วงใยสุขภาพ
- ส่งเสริมให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อลดการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน

5. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและลดค่าใช้จ่ายในระบบสุขภาพภาครัฐ

- ปรับระบบบริหารจัดการทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานพยาบาลทุกสังกัดในเขตพื้นที่สุขภาพ
- จัดทำแนวทางการแบกรับภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพร่วมกันตามเศรษฐกิจฐานะ
- บูรณาการระบบข้อมูลสารสนเทศให้เกิดความเป็นเอกภาพ

6. พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย

- ผลักดันให้มีกฎหมายการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว
- พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวทั้งการมีระบบการดูแลระยะกลาง การส่งเสริมสถานบริบาลผู้สูงอายุในเขตเมืองที่ได้มาตรฐาน และการศึกษาความเป็นไปได้ของระบบการประกันการดูแลระยะยาว
- วิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการแพทย์สำหรับผู้สูงอายุ
- ส่งเสริมให้เกิดเมืองที่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

7. ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

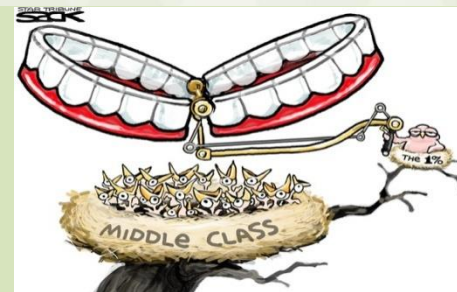
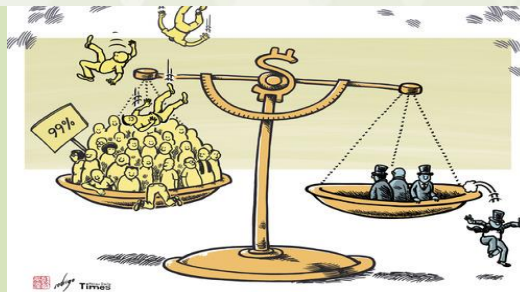

- กำหนดมาตรการดูแลครอบครัวที่เปราะบางให้สามารถดูแลสมาชิกได้อย่างเข้มแข็ง
- ส่งเสริมสถาบันการศึกษาให้เป็นแหล่งบริการความรู้ทางวิชาการที่ทุกคนเข้าถึงได้
- เร่งฟื้นฟูศรัทธาให้สถาบันศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจและที่ยึดเหนี่ยวของคนในสังคม
- ให้สื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อเท็จจริงและสร้างกระแสเชิงบวก
- ส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนเพื่อพัฒนาสังคมในรูปแบบใหม่ๆ ที่เป็นนวัตกรรมทางสังคม

4. (ร่าง) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เป้าหมายและตัวชี้วัดการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด
1. ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน	1.1 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อปี 1.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงเหลือ 0.41 เมื่อสิ้นสุดแผน 1.3 การถือครองสินทรัพย์ทางการเงินของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดเพิ่มขึ้น 1.4 สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงเหลือร้อยละ 6.5 ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ 1.5 สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนของกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนที่สุดลดลง
2. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ	2.1 อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับปรุง) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 90 โดยไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่ครอบครัวยากจนและระหว่างพื้นที่ 2.2 สัดส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 มีจำนวนเพิ่มขึ้น และความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ระหว่างพื้นที่ และภูมิภาคลดลง 2.3 สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ภายใต้ประกันสังคม (ผู้ประกันตนตามมาตรา 40) ต่อกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น 2.4 ความแตกต่างของสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากรระหว่างพื้นที่ลดลง 2.5 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่ยากจนเพิ่มขึ้น
3. เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น	3.1 สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้น 3.2 ดัชนีชุมชนเข้มแข็งเพิ่มขึ้นในทุกภาค 3.3 มูลค่าสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

1. การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถยกระดับรายได้ และเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐ

- ขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้การดูแลนักเรียนที่ครอบคลุมตั้งแต่การสร้างรายได้ของครัวเรือน สนับสนุนค่าเดินทางไปยังสถานศึกษา ให้ทุนการศึกษาต่อระดับสูง

- จัดบริการด้านสุขภาพให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายฯ ที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาสนับสนุนการจัดระบบบริการทางการแพทย์เพื่อประชากรในพื้นที่ห่างไกลให้ได้มีโอกาสเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

- สร้างโอกาสในการมีที่ดินทำกินของตนเองและยกระดับรายได้ โดยรัฐเข้าไปสนับสนุนการมีที่ดินทำกินอย่างยั่งยืนในรูปแบบที่ครบวงจร ตั้งแต่การจัดสรรที่ดินทำกินอย่างมีเงื่อนไข พัฒนาทักษะ จัดสรรเงินทุนเพื่อประกอบอาชีพ ขยายโอกาสเข้าถึงข่าวสารองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพ ตลอดจนส่งเสริมทักษะการบริหารเงิน และสนับสนุนการจัดตั้งธนาคารที่ดิน

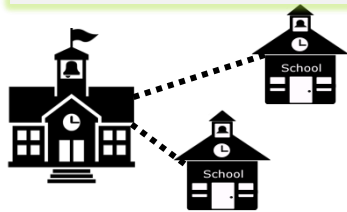
- กำหนดนโยบายการคลังเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและเอื้อประโยชน์ต่อกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยเพิ่มการจัดเก็บภาษีจากฐานทรัพย์สิน และปรับปรุงระบบการจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพ ปรับโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายภาครัฐไปสู่การจัดสรรงบประมาณเชิงพื้นที่

- เพิ่มการจัดสวัสดิการสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมายฯ อย่างเพียงพอและเหมาะสม อาทิ เพิ่มเบี้ยคนพิการและเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ยากจน จัดหาที่อยู่อาศัยและระบบสาธารณูปโภคให้กับประชากรกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาชุมชนแออัดในเมือง สนับสนุนชุมชนให้มีการจัดบริการตามความจำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

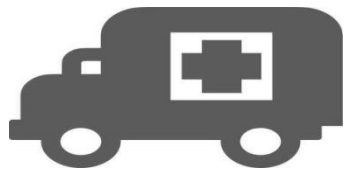
2. การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง

- ส่งเสริมให้มีการกระจายการบริการด้านการศึกษาที่มีคุณภาพให้มีความเท่าเทียมกันมากขึ้นระหว่างพื้นที่ โดยกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรครูมีการกระจายตัวอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สร้างระบบความรับผิดชอบของการจัดการศึกษา และใช้โครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยเหลือโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล

- บริหารจัดการการให้บริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ ผ่านการพัฒนาระบบส่งต่อผู้ป่วยทั้งในระดับจังหวัด ภาค และระดับประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- เร่งประชาสัมพันธ์ให้แรงงานนอกระบบตระหนักถึงประโยชน์ของหลักประกันในวัยเกษียณและระบบประกันสังคม รวมถึงการขยายความครอบคลุมของสวัสดิการด้านการจัดหาที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้มีรายได้น้อย

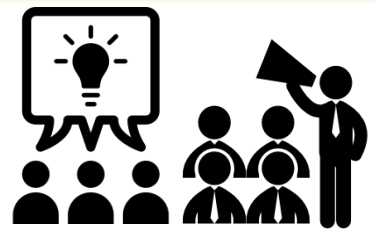
- ส่งเสริมให้ประชากรกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะเด็ก-เยาวชน สตรี ผู้พิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเข้าถึงบริการของรัฐ และโอกาสทางสังคมได้อย่างเท่าเทียม พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของกลุ่มข้างต้นในระดับการบริหารและการตัดสินใจ

- ปรับปรุงปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจ รวมทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม อาทิ การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการผูกขาดทางการค้า สิทธิประโยชน์ทางภาษีของธุรกิจขนาดเล็ก-กลางให้เหมาะสมและไม่ด้อยกว่าของธุรกิจขนาดใหญ่ ส่งเสริมการดำเนินธุรกิจที่รับผิดชอบต่อสังคม และผลักดันการบังคับใช้และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภคให้ทันต่อรูปแบบสินค้าและบริการที่เปลี่ยนไป

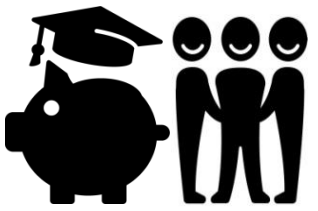
(ร่าง) แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

3. การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- สร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงในชุมชนให้มีขีดความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความเชื่อมั่น ศรัทธา มีจุดยืนทางความคิด มีธรรมาภิบาลในการบริหารและพัฒนาชุมชน
- ส่งเสริมให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ด้วยกระบวนการวิจัยและการถ่ายทอดองค์ความรู้ในชุมชนรวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างการจัดการความรู้ในชุมชน

- พัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพของผู้ประกอบการระดับชุมชน สนับสนุนศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ส่งเสริมการเชื่อมต่อระหว่างอุตสาหกรรมในพื้นที่กับเศรษฐกิจชุมชน สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาความรู้และประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจ สนับสนุนการประกอบธุรกิจแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมถึงการส่งเสริมการท่องเที่ยวท้องถิ่นและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชนที่มีแหล่งท่องเที่ยว

- สนับสนุนการให้ความรู้ในการบริหารจัดการทางการเงินแก่ชุมชนและครัวเรือน การปรับองค์กรการเงินของชุมชนให้ทำหน้าที่เป็นสถาบันการเงินในระดับหมู่บ้านตำบลที่ทำหน้าที่ทั้งการให้กู้ยืมและการออม และจัดตั้งโครงข่ายการเงินฐานรากโดยมีธนาคารออมสินและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์เป็นแม่ข่าย

- สนับสนุนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการ บริการ และการจัดการทรัพยากรในชุมชน ในลักษณะเป็นหุ้นส่วนกับหน่วยงานภาครัฐ อปท. ในการดูแลคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเปิดรับสมาชิกทุกคนในท้องถิ่นโดยไม่เลือกปฏิบัติ ผลักดันพ.ร.บ.โฉนดชุมชน

BACK UP

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	แนวทางการพัฒนา
1. คนไทยส่วนใหญ่มีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคมเพิ่มขึ้น	1.1 ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น 1.2 คดีอาญามีสัดส่วนลดลง	ปรับเปลี่ยนค่านิยมคนไทยให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย จิตสาธารณะ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์
2. คนในสังคมไทยทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น	เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ 2.1 เด็กมีการพัฒนาการสมวัยไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นมีสติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์เพิ่มขึ้น 2.2 คะแนน IQ เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 2.3 เด็กร้อยละ 70 มีคะแนน EQ ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน วัยแรงงานมีความรู้และทักษะเป็นไปตามความต้องการของตลาดงานและมีทักษะทางการเงินเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ 2.4 ผู้เรียนในระบบทวิภาคีเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 30 ต่อปี 2.5 ผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานอาชีพและมาตรฐานฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น 2.6 การออมส่วนบุคคลต่อรายได้พึงจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น ผู้สูงอายุวัยต้นมีงานทำและรายได้ที่เหมาะสมกับศักยภาพของผู้สูงอายุ 2.7 การมีงานทำของผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ – ๖๙ ปี) เพิ่มขึ้น	- พัฒนาศักยภาพคนให้มีทักษะความรู้ และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่า - ส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยมีการพัฒนาทักษะทางสมองและทักษะทางสังคมที่เหมาะสม - พัฒนาเด็กวัยเรียนและวัยรุ่นให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน - ส่งเสริมแรงงานให้มีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพที่เป็นไปตามความต้องการของตลาดงาน - พัฒนาศักยภาพของกลุ่มผู้สูงอายุวัยต้นให้สามารถเข้าสู่ตลาดงานเพิ่มขึ้น
3. คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.1 ผลคะแนนสอบ PISA ในแต่ละวิชาไม่ต่ำกว่า 500 3.2 การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการอ่านหาความรู้เพิ่มขึ้น 3.3 การอ่านของคนไทยเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 85 3.4 แรงงานที่ขอเทียบโอนประสบการณ์และความรู้เพื่อขอรับวุฒิ ปวช. และ ปวส. เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๐ ต่อปี	ยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	แนวทางการพัฒนา
4. คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น	4.1 ประชากรอายุ 15 – 79 ปีมีภาวะน้ำหนักเกินลดลง 4.2 การตายจากอุบัติเหตุทางถนนต่ำกว่า 18 คน ต่อประชากรแสนคน 4.3 ความผิดปกติทางอารมณ์ของประชากรลดลง 4.4 การคลอดในผู้หญิงกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี ลดลง 4.5 รายจ่ายรวมด้านสุขภาพภาครัฐไม่เกินร้อยละ 20 ของรายจ่ายภาครัฐ 4.6 ผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านที่มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมเป็นร้อยละ 20	• ลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพและให้ทุกภาคส่วนคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพ • เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและลดค่าใช้จ่ายในระบบสุขภาพภาครัฐ • พัฒนาระบบการดูแลและสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับสังคมสูงวัย
5. สถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ชุมชน สื่อมวลชน และภาคเอกชน	5.1 ดัชนีครอบครัวอบอุ่นอยู่ในระดับดีขึ้น 5.2 ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีการปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาเพิ่มขึ้น 5.3 ธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	• ผลักดันให้สถาบันทางสังคมมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเข้มแข็ง

เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

เป้าหมายการพัฒนา	ตัวชี้วัด	แนวทางการพัฒนา
1. ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของกลุ่มคนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน และแก้ไขปัญหาความยากจน	1.1 รายได้เฉลี่ยต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุด เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 15 ต่อปี 1.2 ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายได้ลดลงเหลือ 0.41 เมื่อสิ้นสุดแผน 1.3 การถือครองสินทรัพย์ทางการเงินของกลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดเพิ่มขึ้น 1.4 สัดส่วนประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลงเหลือร้อยละ 6.5 ณ สิ้นแผนพัฒนาฯ 1.5 สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ทั้งหมดของครัวเรือนของกลุ่มครัวเรือนที่ยากจนที่สุดลดลง	• การเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเป้าหมายประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดให้สามารถยกระดับรายได้และเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพของรัฐและมีอาชีพ
2. เพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการพื้นฐานทางสังคมของภาครัฐ	2.1 อัตราการเข้าเรียนสุทธิ (ที่ปรับปรุง) ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 90 โดยไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มนักเรียน/นักศึกษาที่ครอบครัวยากจนทางเศรษฐกิจสังคมและระหว่างพื้นที่ 2.2 สัดส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 มีจำนวนเพิ่มขึ้น และความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ระหว่างพื้นที่ และภูมิภาคลดลง 2.3 สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่อยู่ภายใต้ประกันสังคม (ผู้ประกันตนตามมาตรา 40) ต่อกำลังแรงงานเพิ่มขึ้น 2.4 ความแตกต่างของสัดส่วนบุคลากรทางการแพทย์ต่อประชากรระหว่างพื้นที่ลดลง 2.5 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประชากรที่มีฐานะยากจนเพิ่มขึ้น	• การกระจายการให้บริการภาครัฐทั้งด้านการศึกษา สาธารณสุข และสวัสดิการที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและทั่วถึง
3. เพิ่มศักยภาพชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนพึ่งพาตนเองและได้รับส่วนแบ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากขึ้น	3.1 สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้น 3.2 ดัชนีชุมชนเข้มแข็งเพิ่มขึ้นในทุกภาค 3.3 มูลค่าสินค้าชุมชนเพิ่มขึ้น	• การเสริมสร้างศักยภาพชุมชน พัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งการเงินฐานรากตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง